

KLACHT

Verzoekers klagen erover dat de Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor 's-Hertogenbosch hun beroep op toepassing van de hardheidsclausule overeenkomstig het Besluit van 11 juni 2003 van de staatssecretaris van Financiën op de ingevorderde overdrachtsbelasting bij de aankoop van hun woning heeft afgewezen.

BEOORDELING

I. Bevindingen

Algemeen

1. Bij een notariële akte van 17 juli 2003 werd krachtens een op 2 december 2002 gesloten overeenkomst van koop en verkoop aan verzoekers het erfpachtrecht geleverd van een perceel grond en het bijbehorende recht van opstal van de op dat perceel staande woonboerderij. In of bij de akte van levering was geen beroep gedaan op de vrijstelling van overdrachtsbelasting op grond van artikel 9a Natuurschoonwet 1928 (zie Achtergrond, onder 1.) en ter zake van de levering is overdrachtsbelasting betaald aan de Belastingdienst.
2. De geleverde rechten op de onroerende zaken waren onderdeel van een groter geheel ten aanzien waarvan in 1998 aan de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een verzoek was gedaan tot rangschikking als landgoed als bedoeld in artikel 2 Natuurschoonwet 1928. De verkopers hebben verzoekers over dit verzoek niet geïnformeerd. Ten tijde van de levering aan verzoekers was op dit verzoek nog niet beslist.
3. Bij beschikking van 25 en 28 augustus 2004 werd op het verzoek uit 1998 in toewijzende zin beschikt met dien verstande dat de onroerende zaken met terugwerkende kracht tot 1 december 1998 werden aangemerkt als landgoed als bedoeld in artikel 2 Natuurschoonwet 1928. In de beschikking werd het door verzoekers gekochte erfpachtrecht nog beschouwd als te zijn uitgegeven aan de verkopers en was geen rekening gehouden met de tussentijdse levering aan verzoekers.
4. In een brief van 14 november 2005 verzocht de gemachtigde van verzoekers de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij om de rangschikking als landgoed in de zin van artikel 2 Natuurschoonwet 1928 van het door hen gekochte erfpachtrecht ten aanzien van hen als nieuwe eigenaars te handhaven met terugwerkende kracht tot het moment van levering.
5. In een brief van 16 november 2005 verzocht de gemachtigde van verzoekers de Belastingdienst/Oost-Brabant met een beroep op de hardheidsclausule van artikel 63

Algemene wet inzake rijksbelastingen om de bij levering betaalde overdrachtsbelasting te restitueren.

6. De Belastingdienst liet verzoekers op 13 december 2005 weten niet competent te zijn voor de behandeling van het verzoek om toepassing van de hardheidsclausule. De Belastingdienst wees daarbij overigens nog op de bepaling in artikel 3 Uitvoeringsbesluit Wet belastingen van rechtsverkeer (zie Achtergrond, onder 2.) dat de vrijstellingen van artikel 15 Wet belastingen van rechtsverkeer slechts van toepassing zijn indien binnen een maand na de verkrijging van een onroerende zaak aangifte wordt gedaan en daarbij een beroep op de vrijstelling wordt gedaan. De Belastingdienst concludeerde dat deze eis ook gold voor de vrijstelling van artikel 9a Natuurschoonwet 1928. De Belastingdienst bood aan het verzoek ter behandeling door te zenden naar het Ministerie van Financiën.

7. In een brief van 21 december 2005 verzocht de gemachtigde van verzoekers de Belastingdienst zijn standpunt te heroverwegen. Hij wees erop dat verzoekers ten tijde van de levering niet op de hoogte waren van het verzoek uit 1998 tot rangschikking als landgoed en dientengevolge bij de aangifte voor de overdrachtsbelasting ook geen beroep op de vrijstelling hadden kunnen doen. De Belastingdienst liet op 5 januari 2006 in reactie daarop weten het verzoek ter behandeling te hebben doorgestuurd naar het Ministerie van Financiën.

8. De staatssecretaris van Financiën wees de gemachtigde in een brief van 9 maart 2006 erop dat in het Besluit van 11 juni 2003 (zie Achtergrond, onder 3.) de mogelijkheid is opgenomen om een tegemoetkoming te verlenen, maar merkte daarbij op dat de bevoegdheid om te beoordelen of aan de vereisten voor die tegemoetkoming is voldaan, is gemandateerd aan de inspecteur. De staatssecretaris liet daarom weten het verzoek ter verdere beoordeling te hebben teruggestuurd naar de Belastingdienst.

9. In een brief van 12 april 2006 liet de staatssecretaris van Financiën de gemachtigde weten dat de inspecteur tot het oordeel was gekomen dat er geen aanleiding was tot het verlenen van een tegemoetkoming op grond van hetzij het Besluit van 13 mei 2003 (zie Achtergrond, onder 4), hetzij het Besluit van 11 juni 2003. De staatssecretaris voegde daaraan toe dat hij geen aanleiding zag het goedkeurende beleid zoals opgenomen in de beide besluiten uit te breiden tot andere situaties dan waarop de besluiten het oog hadden.

10. In een brief van 8 juli 2006 wendde notaris D. zich namens verzoekers tot de Belastingdienst. Hij verzocht de Belastingdienst de hardheidsclausule toe te passen en (gedeeltelijk) teruggaaf van de geheven overdrachtsbelasting te verlenen. Hij wees op de omstandigheid dat verzoekers in de akte van levering dan wel de aangifte overdrachtsbelasting geen beroep op de vrijstelling van artikel 9a Natuurschoonwet 1928 hadden kunnen doen omdat zij niet op de hoogte waren van de aanvraag uit 1998 tot

rangschikking als landgoed. Voorts wees hij op de tegemoetkoming in het Besluit van 11 juni 2003 voor gevallen waarin na een overdracht niet binnen zes maanden maar wel binnen vijf jaar is gevraagd om handhaving van de rangschikking.

11. De Belastingdienst liet op 14 augustus 2006 weten dat op een gelijkluidend verzoek reeds op 12 april 2006 negatief was beslist door het Ministerie van Financiën.

Ten aanzien van de klacht van verzoekers

12. Verzoekers klagen erover dat de Belastingdienst hun verzoek om toepassing van het Besluit van 11 juni 2003 heeft afgewezen. Zij stellen zich op het standpunt dat zij een financieel nadeel hebben geleden doordat de overheid verwijtbaar traag heeft beslist op het verzoek uit 1998 om rangschikking als landgoed in de zin van de Natuurschoonwet 1928. Dientengevolge waren zij, aldus verzoekers, niet van de aanvraag op de hoogte en konden zij ten tijde van de levering van het door hen gekochte erfpachtrecht geen beroep doen op de vrijstelling van artikel 9a Natuurschoonwet 1928.

13. De Belastingdienst reageerde in een brief van 5 april 2007 op de klacht van verzoekers met het volgende:

"...De vraag welke voorligt is onder welke voorwaarden de verkrijger van een onroerende zaak deze kan laten rangschikken onder de Natuurschoonwet 1928, verder aan te duiden als NSW.

In artikel 2 NSW wordt tot uitdrukking gebracht dat de gehele regeling op vrijwillige basis berust. Het staat de eigenaar vrij om al dan niet een verzoek in te dienen. De omstandigheid dat de eigenaar een aanvraag kan indienen, benadrukt het vrijwillige karakter van de regeling. **Het initiatief ligt derhalve bij verkrijger / belanghebbende.**

Wil de verkrijger, vooruitlopend op het rangschikkingsbesluit, gebruik maken van de vrijstelling van overdrachtsbelasting op grond van artikel 9a NSW, dan kan hij dat als hij aan de voorwaarden voldoet, zoals opgenomen in het Besluit van de staatssecretaris van 13 mei 2003, CPP2003/1103M. De onroerende zaak moet ten tijde van de verkrijging rangschikkingswaardig zijn, er moet een beroep op de vrijstelling worden gedaan en er dient bij de leveringsakte een kopie van het verzoek om rangschikking onder de NSW worden overgelegd.

Omtrent de wijze waarop het beroep op de vrijstelling moet worden gedaan zijn geen regels gesteld. De wetgever heeft niet bepaald dat de bepalingen in de Wet op Belastingen van Rechtsverkeer en de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen van toepassing zijn. De wijze waarop het beroep op de vrijstelling van artikel 9a NSW gedaan moet worden is derhalve niet geregeld. Er moet echter wel een voetverklaring onder de akte gesteld worden met het bedrag aan verschuldigde overdrachtsbelasting. Er is namelijk sprake van een aangifte. Ik verwijs hiervoor naar artikel 21a van de Uitvoeringsregeling Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (zie Achtergrond, onder 5;

N.o.) en naar artikel 7 van het Uitvoeringsbesluit van de Wet op Belastingen van Rechtsverkeer (zie Achtergrond, onder 2; N.o.).

De verkrijger dient aan de formele bepalingen uit de Wet op Belastingen van Rechtsverkeer en het Uitvoeringsbesluit te voldoen. Zo dient hij in de aangifte dan wel in de notariële akte een beroep op de vrijstelling te doen.

In de onderhavige casus hebben verzoekers geen enkel initiatief tot een verzoek tot rangschikking genomen noch, op welke wijze dan ook, een beroep gedaan op de vrijstelling van artikel 9a NSW. Kennelijk hebben verkopers de kopers niet op de hoogte gesteld van het in 1998 ingediende verzoek tot rangschikking. Verwacht had mogen worden dat verkopers verzoekers zouden hebben geïnformeerd. Waarom dat niet is gebeurd, is de Belastingdienst niet bekend. Dit is overigens een kwestie van civielrechtelijke aard tussen verkopers en kopers waar de Belastingdienst buiten staat.

Bij klagers leefde blijkbaar niet het besef dat de verkregen onroerende zaak eventueel voor rangschikking in aanmerking kwam en het al dan niet verschuldigd zijn van overdrachtsbelasting heeft kennelijk geen rol gespeeld bij de aankoop.

Bij beschikking van 24 en 28 oktober 2004 wordt de door klagers op 17 juli 2003 verkregen onroerende zaak ingaande 23 november 1998 gerangschikt onder de NSW. Dan ligt vervolgens de vraag voor wat het gevolg hiervan is voor de verschuldigdheid van de reeds ten tijde van de verkrijging op aangifte voldane overdrachtsbelasting.

Conform het in artikel 3 NSW bepaalde, vervalt de rangschikking als de eigendom is overgedragen. Indien echter de koper van het landgoed binnen zes maanden na de overdracht een verzoek om handhaving van de rangschikking doet en het verzoek wordt ingewilligd, treedt het statusverlies niet op. De verkrijger dient bij de overdracht een beroep te hebben gedaan op de vrijstelling van artikel 9a NSW.

Bij Besluit van 11 juni 2003 CPP2003 /1450M heeft de staatssecretaris van Financiën zich bereid verklaard de termijn van zes maanden waarbinnen het verzoek tot handhaving van de rangschikking moet zijn ingediend te verlengen. Dit staat los van de verplichting om een beroep te doen op de vrijstelling van artikel 9a NSW.

Aan de toepassing van het Besluit wordt niet toegekomen nu in de akte van overdracht geen beroep is gedaan op de vrijstelling.

In de situatie waarin rangschikking in het kader van de NSW heeft plaatsgevonden en de onroerende zaak later wordt overgedragen, zonder dat de verkrijger op de hoogte is van deze rangschikking, wordt geen restitutie van overdrachtsbelasting verleend, indien wel tijdig een verzoek is gedaan om handhaving van de rangschikking, maar er in of bij de akte geen beroep is gedaan op de vrijstelling.

Voor zover in het bovenstaande niet al impliciet beantwoord, geef ik nog een reactie op de vier door u gestelde vragen.

1. Op geen enkele plaats in de wetgeving is expliciet bepaald dat artikel 3 van het Uitvoeringsbesluit van de Wet op Belastingen van Rechtsverkeer ook van toepassing is op Artikel 9a NSW. Dit laat onverlet de verplichting om, indien een verkrijger gebruik wenst te maken van de vrijstelling daar een beroep op moet doen bij het doen van aangifte. Voor zover mij bekend is er geen jurisprudentie op dit punt.
2. Het Besluit van 11 juni 2003 heeft alleen betrekking op het verlengen van de termijn waarbinnen een verzoek moet zijn gedaan tot handhaving van de rangschikking.
3. De verzoekers hadden zelf het initiatief moeten nemen om rangschikking te bewerkstelligen.
4. De verkregen onroerende zaak is op zichzelf beschouwd, gelet op de omvang ervan, niet rangschikkingswaardig. Eerst bij het verzoek van 23 november 1998 wordt om rangschikking gevraagd gemeenschappelijk met het landgoed "W". Voor 23 november 1998 is de onderhavige onroerende zaak niet gerangschikt geweest.

Met betrekking tot de opmerking in het klachtschrijven over de lange behandelduur van het rangschikkingsverzoek van 23 november 1998 merk ik het volgende op.

Gedurende de behandelduur heeft er veelvuldig mondeling en schriftelijk overleg plaats gevonden tussen de (toenmalige) eigenaar, de rentmeester, de provincie Gelderland, bureau Laser en de Belastingdienst..."

14. In reactie op het toegezonden verslag van bevindingen wees de gemachtigde in een brief van 30 mei 2007 op de uitspraak van de rechtbank Breda van 17 augustus 2006 (zie Achtergrond, onder 6.). In de aldaar berechte situatie was een verzoek tot rangschikking te laat ingediend als gevolg van een vergissing. De gemachtigde wees er op dat de staatssecretaris van Financiën in dat geval de inspecteur van de Belastingdienst had verzocht zijn Besluit van 27 december 1988 (zie Achtergrond, onder 7.) inzake een "onwillig verzuim" analoog toe te passen.

15. De Belastingdienst werd in de gelegenheid gesteld op de reactie van de gemachtigde te reageren. In een brief van 18 juni 2007 liet de Belastingdienst het volgende weten:

"...Een beroep op een verschoonbare termijnoverschrijding kan mijns inziens niet met succes worden ingesteld in een situatie dat betrokkene zich niet bewust is geweest van de mogelijkheid tot kwalificatie en dientengevolge kan er ook niet worden gesproken van een onwillig verzuim..."

II. Beoordeling

16. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

17. Artikel 9a Natuurschoonwet 1928 kent een vrijstelling van overdrachtsbelasting bij de verkrijging van landgoederen door onder meer natuurlijke personen.

18. Voor de beoordeling van de klacht van verzoekers is van belang dat het door hen gekochte erfpacht- en opstalrecht rustte op onroerende zaken ten aanzien waarvan ten tijde van de levering op 17 juli 2003 nog geen beschikking was afgegeven ingevolge welke zij werden aangemerkt als landgoed in de zin van artikel 2 Natuurschoonwet 1928. Wel was op dat moment een in 1998 ingediende aanvraag daartoe in behandeling bij de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Eerst in oktober 2004 is een beschikking afgegeven ingevolge welke de onroerende goederen, met terugwerkende kracht tot 1 december 1998, worden aangemerkt als landgoed in bedoelde zin.

19. In zijn Besluit van 13 mei 2003 heeft de staatssecretaris van Financiën de mogelijkheid geboden de vrijstelling van overdrachtsbelasting van artikel 9a Natuurschoonwet 1928 ook toe te passen bij de verkrijging van onroerende zaken die nog niet als landgoed in de zin van artikel 2 Natuurschoonwet 1928 zijn aangemerkt. Het Besluit stelt onder meer als voorwaarde dat een beroep op de vrijstelling wordt gedaan en dat bij de akte een kopie wordt gevoegd van het verzoek om rangschikking. Verzoekers hebben echter ten tijde van de levering op 17 juli 2003 geen beroep gedaan op de hiervoor bedoelde vrijstelling. De overdrachtsbelasting is door hen volledig voldaan.

20. Het onder 4. overwogene leidt ertoe dat de regeling uit het Besluit van 13 mei 2003 niet op verzoekers van toepassing is. De stelling van verzoekers dat zij geen beroep op de vrijstelling konden doen omdat zij niet op de hoogte waren van de mogelijkheid om het gekochte te doen aanmerken als landgoed in de zin van de Natuurschoonwet 1928 en ook niet van het verzoek daartoe uit 1998, doet aan bovenstaande niet af. Hetzelfde geldt voor hun verwijt aan de overheid dat op het verzoek uit 1998 pas in oktober 2004 een beslissing is genomen. De Belastingdienst stelt in zijn reactie op de klacht terecht dat het in de eerste plaats op de weg van de verkopers had gelegen om verzoekers te informeren over de mogelijke rangschikking van het gekochte als landgoed. Het verwijt van verzoekers dat de overheid (bedoeld is de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij) te traag op het verzoek van 1998 heeft beslist, treft geen doel. De minister behoefde er bij de behandeling van het verzoek geen rekening mee te houden dat verzoekers bij het claimen van de vrijstelling van overdrachtsbelasting afhankelijk waren van zijn beslissing op het verzoek.

21. Het Besluit van 11 juni 2003 van de staatssecretaris van Financiën is, zoals de Belastingdienst terecht stelt, voor de beoordeling van de klacht van verzoekers niet relevant. Ten aanzien van de overdrachtsbelasting is het Besluit er blijkens zijn tekst op gericht te voorkomen dat (overdracht)belasting die in het verleden op grond van de vrijstelling in artikel 9a Natuurschoonwet 1928 niet is geheven, op grond van artikel 9c Natuurschoonwet 1928 alsnog verschuldigd wordt doordat een nieuwe verkrijger niet tijdig een verzoek doet tot handhaving van de status als landgoed. Deze situatie doet zich

in het geval van verzoekers niet voor omdat geen sprake is van in het verleden op grond van de vrijstelling niet geheven overdrachtsbelasting. Het Besluit van 11 juni 2003 is er niet op gericht restitutie te verlenen in gevallen waarin op reguliere wijze overdrachtsbelasting is geheven, ook niet wanneer deze heffing achteraf gezien voorkomen had kunnen worden door bij de aangifte een beroep te doen op de vrijstelling van artikel 9a Natuurschoonwet 1928.

22. De Belastingdienst stelt eveneens terecht dat een beroep op het Besluit van 27 december 1988 verzoekers niet kan baten. De reden hiervoor is dat genoemd besluit toepassing van de hardheidsclausule mogelijk maakt in een situatie dat sprake is van een onwillig verzuim. Nu verzoekers zich echter van de mogelijkheid tot rangschikking van het door hen gekochte recht niet bewust waren, kan niet worden gesproken van een verzuim. Een verzuim impliceert immers dat er een voornemen was dat als gevolg van een vergissing niet is nagekomen. Daarvan kan bij onbekendheid met of onwetendheid van de mogelijkheid tot het betrokken voornemen niet worden gesproken.

23. Gelet op bovenstaande kan niet worden gezegd dat de Belastingdienst door het verzoek om restitutie van de overdrachtsbelasting af te wijzen, heeft gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste of enig ander vereiste van behoorlijkheid. Tijdens het onderzoek is niet gebleken van bijzondere omstandigheden die de Belastingdienst ertoe hadden moeten brengen met voorbijgaan aan de inhoud van wet- en regelgeving over te gaan tot restitutie van de geheven overdrachtsbelasting. Met name kan niet worden geoordeeld dat het op de weg van de Belastingdienst ligt of had gelegen het financiële nadeel van verzoekers te compenseren dat het gevolg is van de omstandigheid dat zij niet op de hoogte waren van de mogelijke rangschikking van het gekochte als landgoed in de zin van artikel 2 Natuurschoonwet 1928.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/Oost-Brabant, is niet gegrond.

ONDERZOEK

Op 24 november 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer T. en mevrouw H. te Twello, ingediend door mr. H.H.B.J. van Essen te Twello, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Oost-Brabant.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Oost-Brabant verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De Belastingdienst deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoekers gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

1. Het verzoekschrift van 23 november 2006 van verzoekers met bijlagen.
2. De reactie van 5 april 2007 van de Belastingdienst/Oost-Brabant.
3. De brief van de gemachtigde van verzoekers van 30 mei 2007.
4. DFe brief van de Belastingdienst/Oost-Brabant van 18 juni 2007

BEVINDINGEN

Zie onder Beoordeling.

ACHTERGROND

1. Natuurschoonwet 1928 (wet van 15 maart 1928, Stb. 63)

Artikel 2

1. De eigenaar die zijn onroerende zaak wenst aangemerkt te zien als een landgoed, doet aan Onze Ministers een daartoe strekkend verzoek dat wordt ingediend bij Onze Minister.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke bescheiden, naast een beschrijving van de karakteristieke verschijningsvorm van de onroerende zaak alsmede uittreksels uit de kadastrale registratie en uit de kadastrale kaarten, bij het verzoek moeten worden overgelegd en worden regels gesteld betreffende de inhoud van die beschrijving en van die andere bescheiden.
3. Onze Ministers beslissen op het verzoek bij gezamenlijke beschikking.
4. Indien aan het verzoek wordt voldaan, wordt de onroerende zaak als een landgoed aangemerkt met ingang van het tijdstip waarop het verzoek bij Onze Minister is ingekomen.

Artikel 9a

Indien landgoederen worden verkregen door natuurlijke personen of door rechtspersonen die naar het oordeel van Onze Minister van Financiën hoofdzakelijk de instandhouding van een of meer landgoederen ten doel hebben, is geen overdrachtsbelasting verschuldigd.

Artikel 9c

De belasting die door toepassing van artikel 9a minder is geheven dan zonder die toepassing geheven zou zijn, is alsnog verschuldigd indien een beschikking wordt genomen als bedoeld in artikel 3a, eerste lid, dan wel indien binnen een tijdvak van 25 jaren na de verkrijging of de inbreng bij welke de vermindering van belasting is toegepast:

of ten aanzien van de landgoederen zich een van de in artikel 3, derde, vierde en zevende lid, genoemde gevallen voordoet,
óf naar het oordeel van Onze Minister van Financiën de rechtspersoon niet meer hoofdzakelijk de instandhouding van landgoederen ten doel heeft, dan wel werkzaamheden verricht welke met dat doel in strijd zijn.

2. Uitvoeringsbesluit belastingen van rechtsverkeer (besluit van 22 juni 1971, Stb. 393)

Artikel 3 (zoals dit luidde in 2003)

De in artikel 15 van de wet bedoelde vrijstellingen zijn slechts van toepassing, indien de verkrijger van onroerende zaken of van rechten waaraan deze zijn onderworpen binnen een maand na de verkrijging aangifte doet en in het aangiftebiljet – dan wel, ingeval aangifte wordt gedaan door het aanbieden van een akte ter registratie, in die akte of in een aan de voet daarvan gestelde, door de verkrijger of namens deze door de notaris of de persoon die de akte heeft opgesteld, ondertekende verklaring – een beroep op de vrijstelling wordt gedaan onder opgaaf van de voor de toepassing van de vrijstelling van belang zijnde gegevens.

Artikel 7, eerste lid

1. Met betrekking tot de belasting ter zake van een verkrijging van andere goederen dan bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdelen *a* en *b*, van de wet, waarvan een onderhandse akte is opgemaakt op de voet van artikel II van de wet van 28 juni 1956 (*Stb.* 376), wordt aangifte gedaan door het aanbieden van die akte ter registratie. Het verschuldigde bedrag aan overdrachtsbelasting wordt vermeld in een aan de voet van de akte gestelde, door de verkrijger of namens deze door de persoon die de akte heeft opgesteld, ondertekende verklaring. Voor zover in de akte niet alle gegevens voorkomen waarvan kennisneming van belang kan zijn voor de heffing van de belasting, dienen deze te worden opgenomen in die verklaring.

3. Besluit van 11 juni 2003 van de staatssecretaris van Financiën nr. CPP2003/1450M

"Inleiding

Op grond van artikel 3 van de Natuurschoonwet 1928 (NSW) verliest een als landgoed aangemerkte onroerende zaak in een aantal gevallen de status van landgoed. Eén van die gevallen betreft overdracht van (een gedeelte van) het landgoed. Indien echter de koper van het landgoed binnen zes maanden na de overdracht een verzoek om handhaving van de rangschikking doet en het verzoek wordt ingewilligd, treedt bedoeld statusverlies niet op.

Indien het verzoek te laat - dus na zes maanden na de overdracht - wordt ingediend heeft dit tot gevolg dat het landgoed met ingang van het tijdstip van de overdracht wordt onttrokken aan de rangschikking onder de NSW. Bij inwilliging van het verzoek vindt de rangschikking ten name van de koper plaats met ingang van datum indiening van het verzoek. Er ontstaat derhalve een onderbreking in de rangschikking. De intrekking van de rangschikking van het landgoed onder de NSW heeft tot gevolg dat de op het landgoed rustende belastingclaims (successierecht, schenkingsrecht, recht van overgang) op grond van artikel 8 NSW worden ingevorderd. Bovendien is op grond van artikel 9c NSW alsnog belasting verschuldigd in het geval een overdrachtsbelasting- of kapitaalsbelastingclaim op het landgoed rust.

Termijnverlenging

Artikel 3, tweede lid NSW geeft de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij de bevoegdheid de termijn van zes maanden te verlengen. Termijnverlenging is alleen mogelijk in bijzondere gevallen. De ervaring leert dat daarvan doorgaans geen sprake is.

(...)

Toepassing hardheidsclausule

In een aantal gevallen is gebleken dat de op grond van de artikelen 8 en 9c NSW alsnog in te vorderen c.q. alsnog verschuldigde belasting in geen verhouding staat tot de omstandigheid dat de zesmaandstermijn is overschreden. Ik ben daarom bereid om op daartoe in te dienen verzoeken met toepassing van artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen goed te keuren dat invordering van de hiervoor genoemde belastingen gedeeltelijk achterwege blijft in gevallen waarin de zesmaandstermijn is overschreden en vanaf de datum van de overdracht tot aan de datum van indiening van het verzoek om handhaving van de rangschikking niet meer dan vijf jaren zijn verstreken. Bij de hierna beschreven beperking van het in te vorderen bedrag heb ik een relatie gelegd met de mate waarin de termijn is overschreden.

(...)

Voor de overdrachtsbelasting houdt de beperking van de invordering het volgende in. Van het op grond van artikel 9c verschuldigde bedrag wordt niet meer ingevorderd dan 1/25 gedeelte van de belasting die op grond van artikel 9c alsnog is verschuldigd vermenigvuldigd met het aantal jaren dat na de overdracht is verstreken tot het tijdstip waarop het verzoek om rangschikking is ingediend. Bij de berekening van het aantal verstreken jaren wordt een gedeelte van een jaar als een geheel jaar beschouwd. Ik merk hierbij op dat het gehele op grond artikel 9c verschuldigde bedrag wordt

nageheven. Het verschil tussen het nageheven bedrag en het op grond van dit besluit beperkt in te vorderen bedrag blijft buiten invordering. De tegemoetkoming houdt voorts in dat het op grond van de bovenomschreven formule in te vorderen bedrag wordt gebonden aan een maximum.

(...)

De gevallen waarop dit besluit ziet betreffen niet alleen het statusverlies ten gevolge van overdracht van de eigendom van het landgoed, maar alle in artikel 3, eerste lid, onderdeel c, genoemde gevallen.

Mandatering

Voorts heb ik aanleiding gevonden de bevoegdheid om artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen toe te passen voor de bedoelde gevallen, te mandateren aan de inspecteur. De toepassing van dit wetsartikel voor de vorenbedoelde gevallen is geconcentreerd bij de Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor 's-Hertogenbosch..."

4. Besluit van 13 mei 2003 van de staatssecretaris van Financiën, nr. CPP2003/1103M

"Beoordeling landgoedrechtspersonen

Op grond van artikel 9a van de Natuurschoonwet 1928 (NSW) is geen overdrachtsbelasting verschuldigd indien landgoederen worden verkregen door natuurlijke personen of door rechtspersonen die naar het oordeel van Onze Minister van Financiën hoofdzakelijk de instandhouding van een of meer landgoederen ten doel hebben. Voorts is blijkens artikel 9c van de NSW de belasting onder meer alsnog verschuldigd indien naar het oordeel van de Minister de rechtspersoon niet meer hoofdzakelijk de instandhouding van landgoederen ten doel heeft, dan wel werkzaamheden verricht welke met dat doel in strijd zijn.

Ik heb aanleiding gevonden om de bevoegdheid inzake bedoelde beoordelingen te mandateren aan de inspecteur. Bedoelde beoordelingen zijn geconcentreerd bij de Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor 's-Hertogenbosch.

(...)

Verkrijging van nog niet onder de NSW gerangschikte landgoederen

Het ontmoet mijnerzijds geen bezwaar om de vrijstelling van overdrachtsbelasting als bedoeld in artikel 9a NSW ook toe te passen bij een verkrijging van een onroerende zaak die ten tijde van de verkrijging nog niet onder de NSW is gerangschikt. De onroerende zaak moet dan wel ten tijde van de verkrijging rangschikkingswaardig zijn. Voorts moet een beroep op de vrijstelling worden gedaan en moet bij de akte een kopie van het verzoek om rangschikking onder de NSW worden overgelegd. Als achteraf blijkt dat de onroerende zaak ten tijde van de verkrijging niet rangschikkingswaardig was of als de rangschikking niet tot stand komt, dan is alsnog overdrachtsbelasting verschuldigd..."

5. Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994 (regeling van 14 juni 1994, Stcrt. 114)

Artikel 21a

1. Met betrekking tot de overdrachtsbelasting ter zake van een verkrijging van andere goederen dan bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op belastingen van rechtsverkeer, waarvan een notariële akte is opgemaakt, wordt aangifte gedaan door het aanbieden van die akte ter registratie. Het verschuldigde bedrag aan overdrachtsbelasting wordt vermeld in een aan de voet van de akte gestelde, door de verkrijger of namens deze door de notaris ondertekende verklaring. In die verklaring wordt tevens vermeld of in verband met de verkrijging van de onroerende zaak of zaken tevens een of meer roerende zaken zijn verkregen. Indien dat het geval is, wordt in de verklaring voorts vermeld welke roerende zaak of zaken het betreft, voor welk bedrag deze werd of werden verkregen en of dat bedrag is begrepen in de in de akte vermelde tegenprestatie voor de onroerende zaak of zaken. Voorzover overigens in de akte niet alle gegevens voorkomen waarvan kennisneming van belang kan zijn voor de heffing van de overdrachtsbelasting worden deze eveneens opgenomen in de verklaring.
2. Voorzover de gegevens, bedoeld in de vierde volzin van het eerste lid, zijn opgenomen in het lichaam van de akte of in een aan de akte gehechte en door de verkrijger ondertekende bijlage kan in de verklaring worden volstaan met een verwijzing naar die gegevens.

6. Rechtbank Breda 17 augustus 2006; nr. AWB 05/1279

"... De Rechtbank stelt voorop dat voor toepassing van artikel 15.1.p WBR onder meer is vereist dat de verkrijger ten tijde van het passeren van de leveringsakte (artikel 8 lid 1 WBR) door de Belastingdienst is gerangschikt als een monumentenlichaam. De stelling van X BV dat het voor de toepassing van de vrijstelling voldoende is dat zij weliswaar niet formeel doch wel materieel voldoet aan de voorwaarden van artikel 15.1.p WBR, moet worden verworpen. Immers, volgens artikel 3 Uitvoeringsbesluit BR moet een beroep op een vrijstelling worden gedaan onder opgaaf van de relevante gegevens. Hieruit volgt dat X BV door overlegging van de verklaring tot rangschikking er blijk van geeft dat zij ten tijde van de levering als een monumentenlichaam is aan te merken. X BV heeft niet aan deze voorwaarde voldaan..."

7. Besluit van 27 december 1988 van de staatssecretaris van Financiën;
nr. IB 88/1084

"... 2. Niet tijdig beroepen op vrijstellingen of lagere heffingsmaatregel
a. Indien een vrijstelling bedoeld in artikel 15 WBR, niet kan worden toegepast omdat niet tijdig is voldaan aan het bepaalde in artikel 3 van het Uitvoeringsbesluit belastingen van rechtsverkeer, wordt ten bedrage van de dientengevolge meer verschuldigde overdrachtsbelasting een tegemoetkoming verleend, indien de termijnoverschrijding het gevolg is geweest van een onwillig verzuim..."